

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๖๓

วันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง ศาลปกครองพิษณุโลก ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๐๑ (๑๓) หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลปกครองพิษณุโลก ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามคำร้องของผู้ฟ้องคดีว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปลักแรด จังหวัดพิษณุโลก ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ผู้ฟ้องคดีได้รับประกาศจังหวัดพิษณุโลก ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปลักแรดของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุด เพราะผู้ฟ้องคดีถูกคุมขังตามหมายจำคุกของศาลแขวงพิษณุโลก เป็นเวลา ๔ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

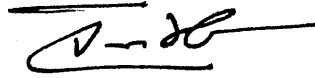
มาตรา ๔๕ (๔) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปลักแรดของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงทันทีเมื่อต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าการถูกคุมขังดังกล่าว เป็นการคุมขังระหว่างการขอประกันตัวจึงไม่ต้องห้ามตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับคดียังไม่ถึงที่สุด ต่อมาโจทก์ถอนฟ้องคดีในชั้นฎีกาโดยศาลฎีกาอนุญาตให้ถอนฟ้องได้ตามคำสั่งคำร้องลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว คำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เป็นอันระงับไป

เห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเป็นผู้แทนของประชาชนในการเข้าบริหารราชการไม่ว่าในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ เป็นการคัดกรองเพื่อให้ได้บุคคลที่ไม่มีประวัติต่างพร้อยเหมาะสมที่จะเป็นผู้แทนประชาชนในการบริหารราชการ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติถึงการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) ว่า เมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่ง โดยมาตรา ๔๕ (๔) บัญญัติลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งว่า ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๖) ที่กำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้บุคคลที่จะใช้สิทธิรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งใช้ถ้อยคำอย่างเดียวกัน ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นไปเพื่อคัดเลือบุคคลที่จะเป็นผู้แทนประชาชนในการบริหารราชการอย่างเหมาะสมแล้ว ไม่เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควร

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่เปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๓) ที่บัญญัติเรื่องการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แม้จะมีการรอลงอาญา นั้น เป็นเหตุคนละกรณีกัน อย่างไรก็ตาม การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๑ มีหลายกรณี อนุมาตรา (๑๓) เป็นเพียงกรณีหนึ่งเท่านั้น มาตรา ๑๐๑ ยังกำหนดลักษณะต้องห้ามไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้วย คืออนุมาตรา (๖) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๖)

สำหรับข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่อ้างว่าเป็นการคุมขังในระหว่างการขอประกันตัวเพื่อใช้สิทธิอุทธรณ์ มิใช่เป็นการถูกคุมขังในคดีที่ถึงที่สุดแล้ว และต่อมามีการถอนฟ้องคดีในชั้นฎีกา คดีจึงเป็นอันระงับไปแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ นั้น เป็นเรื่องกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มิใช่ปัญหาทางรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๔) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๐๑ (๑๓)

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ